

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет техногенно-екологічної безпеки

Кафедра охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

назва навчальної дисципліни

очна (денна)

циклу професійної (вибіркової) підготовки

обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова

освітньо-професійна програма «Охорона праці»

назва освітньої програми

підготовки бакалавра

найменування освітнього ступеня

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

код та найменування галузі знань

за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»

код та найменування спеціальності

мова навчання українська

Рекомендовано кафедрою охорони праці та техногенно-екологічної безпеки на 2023- 2024 навчальний рік. Протокол від «28» серпня 2023 року № 2

Силабус розроблений відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Система управління охороною праці»

(назва навчальної дисципліни)

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Система управління охороною праці» (далі по тексту СУОП) розглядає систему управління охороною праці підприємством, як сукупність органів управління, які на підставі комплексу нормативної документації проводять цілеспрямовану, планомірну діяльність щодо здійснення завдань і функцій управління з метою забезпечення здорових, безпечних і високопродуктивних умов праці.

В сучасних, ринкових умовах, навчальна дисципліна «Система управління охороною праці» забезпечує можливість формування у здобувачів вищої освіти чіткого розуміння положень системного управління охороною праці, отримання та закріплення знань щодо організації та функціонування системи управління охороною праці та служби охорони праці, заходів з попередження виробничого травматизму та професійних захворювань, побудови та функціонування СУОП та на рівні окремих об'єктів та розгляду зарубіжного досвіду організації охорони праці.

Дисципліна займає важливе місце в процесі підготовки фахівця з охорони праці і є однією із дисциплін, яка безпосередньо спрямована на отримання здобувачами вищої освіти компетенцій, знань, умінь та практичних навичок фахівця, здатного вирішувати актуальні завдання у сфері управління охороною праці. Актуальними питаннями вивчення у дисципліні є: організація управління охороною праці; загальні підходи до побудови і функціонування СУОП; організація функціонування СУОП на підприємстві; ; нові тенденції розвитку системи управління охороною праці; методи управління охороною праці та інші.

В робочому навчальному плані підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, в галузі знань 26 "Цивільна безпека", спеціальності - 263 "Цивільна безпека", освітньо-професійною програмою «Охорона праці» навчальна дисципліна «Система управління охороною праці» входить до циклу професійної (вибіркової) підготовки. Дисципліна спрямована на оволодіння здобувачами вищої освіти системою знань та формування умінь щодо організації функціонування СУОП підприємства, менеджменту у сфері охорони праці, багаторівневого підходу до побудови СУОП, використання відповідного зарубіжного досвіду.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Малько Олександр Дмитрович, старший викладач кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки факультету техногенно-екологічної безпеки, кандидат військових наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Чернишевська, 94, кабінет № 304. Телефон (робочий) – (057)707-34-46.
E-mail	malko_ad@ukr.net
Наукові інтереси*	Імплементация міжнародних стандартів у сферу охорони праці. Прогнозування та оцінка техногенної безпеки.

Професійні здібності*	Професійні знання, досягнення практичних результатів у сфері наукових інтересів, значний досвід викладацької діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Охорона праці. Міжнародні . стандарти з безпеки та гігієни праці. Профілактика виробничого травматизму і професійних захворювань. Інформаційні технології в освіті.

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.00 до 16.00 у кабінеті № 304. У разі необхідності час додаткової консультації здобувача вищої освіти погоджується окремо

Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти чіткого розуміння положень системного управління охороною праці, отримання та закріплення знань щодо побудови та функціонування СУОП та служби охорони праці, заходів з попередження виробничого травматизму та професійних захворювань, побудови та функціонування СУОП та на рівні окремих об'єктів та зарубіжного досвіду організації охорони праці.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	Очна (денна)
Статус дисципліни	професійна (вибіркова)
Рік підготовки	2
Семестр	4
Обсяг дисципліни:	
- в кредитах ЄКТС	5
- кількість модулів	2
- загальна кількість годин	150
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	16
- практичні заняття (годин)	4
- семінарські заняття (годин)	28
- самостійна робота (годин)	100
- індивідуальне завдання* (реферат) (годин)	10
- підсумковий контроль - диференційований залік	2

*Час підготовки реферату входить у бюджет часу самостійної роботи

Передумовою для вивчення дисципліни є дисципліни «Вступ до фаху» виробнича санітарія та гігієна праці і правові основи цивільного захисту та охорони праці.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Ураховувати положення законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці, особливості ризикорієнтованого підходу при здійсненні виробничих та управлінських функцій. Аналізувати й обґрунтовувати соціально-економічні та організаційно-технічні заходи, орієнтовані на зменшення професійного ризику, забезпечення безпеки праці, запобігання нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, усунення їх причин, оптимізацію умов і режимів праці на підприємствах, в організаціях, установах.

Демонструвати готовність до участі у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань. Знати та застосовувати основні положення та вимоги щодо засобів індивідуального та колективного захисту населення; інформування та оповіщення, евакуації та життєзабезпечення населення у випадку аварії та надзвичайної ситуації. Застосовувати сучасні методи дослідження й аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах, визначати шкідливі виробничі чинники, класифікуючи речовини, матеріали, процеси, явища за ступенем їх небезпечності.

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПОБУДОВИ І ФУНКЦІОНУВАННЯ СУОП

Тема 1.1. Організація управління охороною праці

Основні поняття, терміни та визначення в галузі управління охороною праці. Загальна структура управління охороною праці. Державне управління охороною праці. Завдання та функції управління охороною праці. Економічні методи управління охороною праці. Фінансування заходів з охорони праці. Міжнародне співробітництво у сфері охорони праці. Поняття нормативно-правового та нормативного акту. Класифікація нормативно-правових актів у сфері охорони праці. Показчик та реєстр НПАОП.

Тема 1.2. Загальні підходи до побудови і функціонування СУОП

Підходи до побудови і моделі СУОП. Системний підхід та аналіз при організації управління охороною праці. Системноутворювальні функції управління охороною праці. Підходи до побудови і моделі СУОП. Загальна структура, завдання та функції СУОП. Організація функціонування СУОП. Об'єкти, суб'єкти та інформаційні зв'язки в СУОП. Прогнозування і планування роботи в СУОП. Встановлення обов'язків, прав і відповідальності посадових осіб за функціонування СУОП на підприємств. Прогнозування і планування роботи в СУОП. Нормативно-правове регулювання СУОП.

Модульний тестовий контроль 1.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СУОП ПІДПРИЄМСТВА

Тема 2.1. Організація функціонування СУОП на підприємстві.

Нормативно-правова та нормативна база організації СУОП на підприємстві. Положення про СУОП підприємства. Структура та склад СУОП підприємства. Обов'язки працівників підприємства щодо забезпечення функціонування СУОП. Служба охорони праці підприємства її функції та завдання. Комісія з питань охорони праці підприємства. Уповноважені трудового колективу з питань охорони праці. Соціальні гарантії з питань охорони праці працівників, які визначаються у колективному договорі. Організація медичних оглядів, навчання, інструктажів та перевірки знань працівників з питань охорони праці. Контроль за станом охорони праці і функціонуванням системи управління охороною праці на підприємстві

Тема 2.2. Розвиток та удосконалення систем управління охороною праці.

Сучасні підходи до управління охороною праці. Модель та основні елементи СУОП згідно рекомендацій МОП. Модель та основні елементи СУОП стандарту ISO 2018, загальні вимоги щодо їх побудови. Основні напрями та завдання побудови СУОП на основі ризик-орієнтованого підходу.

Модульний тестовий контроль 2.

Диференційований залік.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Очна (денна) форма				
	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
го		лекції	практичні (семінарські) заняття	самостійна робота	модульна контрольна робота*
4- й семестр					
МОДУЛЬ 1					
Тема 1.1	20	4	4	12	
Тема 1.2	36	4	10	22	
Разом за модулем 1	56	8	14	34	
МОДУЛЬ 2					
Тема 2.1	58	6	14	36	
Тема 2.2	28	2	4	20	
Разом за модулем 2	84	8	18	56	
Індивідуальне завдання (реферат)	10			10	
Диференційований залік**			2		
Разом	150	16	34	100	

* Модульний тестовий контроль виконується в процесі семінарських і практичних занять, в системі Опен-Тест 2.

**Диференційований залік проводиться під час останнього практичного заняття в системі Опен-Тест 2.

Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

1.	Загальна структура управління охороною праці	2
2	Завдання та функції управління охороною праці	2
3	Нормативно-правові акти у сфері управління охороною праці	2
4	Загальна структура та завдання СУОП	2
5	Об'єкти, суб'єкти та інформаційні зв'язки в СУОП	2
6	Структура та склад СУОП підприємства	4
7	Організаційно-правові засади роботи служби охорони праці на підприємстві	2
8	Громадський контроль за охороною праці	2
9	Основні напрями та завдання побудови СУОП на основі ризик-орієнтованого підходу.	2
	Разом	20

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Розробка структурної схеми СУОП	2
2.	Складання схеми функціонування СУОП на підприємстві	2
3.	Відпрацювання елементів посадової інструкції інженера з охорони праці	4
4.	Відпрацювання текстової частини припису, який видають спеціалісти служби охорони праці у разі виявлення порушень охорони праці	2
5	Встановлення положень колективного договору (угоди) з питань охорони праці	4
6.	Побудова моделі СУОП підприємства на основі ризик-орієнтованого підходу	2
	Разом	16

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (рефератів).

1. Основні поняття, терміни та визначення в галузі управління охороною праці .
2. Загальна структура управління охороною праці.
2. Державне управління охороною праці. Завдання та функції управління охороною праці.
3. Економічні методи управління охороною праці та фінансування заходів з охорони праці.
4. Міжнародне співробітництво у сфері охорони праці.
5. Підходи до побудови і моделі СУОП.
6. Системний підхід та аналіз при організації управління охороною праці. Системноутворювальні функції управління охороною праці.
7. Загальна структура, завдання та організація функціонування СУОП.
8. Об'єкти, суб'єкти та інформаційні зв'язки в СУОП.
9. Встановлення обов'язків, прав і відповідальності посадових осіб за функціонування СУОП на підприємстві.
10. Прогнозування і планування роботи в СУОП.
11. Нормативно-правове та нормативне регулювання СУОП.
12. Підходи до побудови і моделі СУОП.

13. Системний підхід, аналіз та системноутворювальні функції управління охороною праці.
14. Загальна структура та завдання системи управління охороною праці.
15. Основні завдання та функції СУОП.
16. Об'єкти, суб'єкти та інформаційні зв'язки в СУОП.
17. Встановлення обов'язків, прав і відповідальності посадових осіб за функціонування СУОП на підприємств.
18. Прогнозування і планування роботи в СУОП.
19. Нормативно-правове регулювання СУОП.
20. Нормативно-правова база організації системи управління охороною праці на підприємстві.
21. Положення про СУОП підприємства.
22. Структура та склад СУОП підприємства.
23. Обов'язки посадових осіб підприємства щодо забезпечення функціонування СУОП.
14. Служба охорони праці підприємства: її завдання, функції та права.
15. Комісія та уповноважені трудового колективу з питань охорони праці.
16. Організація навчання, інструктажів та перевірки знань працівників з питань охорони праці.
27. Контроль за станом охорони праці і функціонуванням СУОП на підприємстві
28. Сучасні підходи до управління охороною праці.
29. Модель та основні елементи СУОП згідно рекомендацій МОП та стандарту ISO 2018,
30. Основні напрями та завдання побудови СУОП на основі ризик-орієнтованого підходу

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується **в таких формах:** навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань (написання рефератів), консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда,); наочні методи навчання (ілюстрація, демонстрація, спостереження); практичні методи навчання (практична робота);

- методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний;

- методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад; частково-пошуковий;

- інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням інтернету; інтерактивні

методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

- самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є диференційований залік, стандартизовані тести; реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; інші види індивідуальних та групових завдань. виступи на наукових конференціях.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі відповіді на заняттях, фронтального та індивідуального опитування, проведення тестового та модульного контролю (МК). Поточний контроль може проводитися наступними способами:

– усне опитування – застосовується під час проведення усіх видів навчальних занять з метою визначення рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу попереднього заняття;

– письмовий експрес-контроль (летючка) – проводиться з метою перевірки рівня знань здобувачів вищої освіти за попереднє (декілька попередніх) занять, або після завершення вивчення матеріалу теми;

– тестовий контроль – як правило, проводиться після завершення вивчення матеріалу модуля дисципліни, або окремої теми;

– комбінована форма контролю – поєднання під час проведення навчальних занять усного опитування та експрес-контролю, або експрес-контролю з тестовим контролем з метою максимального охоплення кількості залучених до контролю здобувачів вищої освіти і більш якісної перевірки рівня засвоєння ними знань.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування навчальної дисципліни, формою підсумкового контролю якого є диференційований залік.

Види навчальних занять	Кількість	Максимальний	Сумарна
------------------------	-----------	--------------	---------

	навчальних занять	бал за вид навчального заняття	максимальна кількість балів за видами навчальних занять	
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	4	2	8
	семінарські заняття	4	4	16
	практичні заняття	2	4	8
	за результатами модульного контролю 1	1	8	8
	Разом за модуль 1	40		
Модуль 2	лекції	4	2	8
	семінарські заняття	4	4	16
	практичні заняття	5	4	20
	за результатами модульного контролю 2	1	8	8
	Разом за модуль 2	52		
Разом за поточний контроль			92	
II. Індивідуальне завдання (реферат)			8	
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи (диференційований залік)			100	
IV. Участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо*.			20	

* Бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, виконання досліджень, підготовку наукових публікацій тощо додаються до балів за всі види навчальних занять та контрольні заходи з таким розрахунком, щоб сумарна кількість балів не перевищувала 100.

Поточний контроль.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на лекції (оцінюється від 0 до 2 балів):

- *2 бали* – здобувач був присутній на лекції і він в повному обсязі, самостійно і творчо, опрацював питання лекції і володіє її змістом;
- *1 бал* - здобувач не був присутній на лекції, але він в повному обсязі, самостійно і творчо, опрацював питання лекції і володіє її змістом;
- *0 балів* - здобувач не був присутній на лекції і не володіє її змістом.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському занятті (оцінюється від 0 до 4 балів):

- *4 бали* – здобувач вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтується в конкретній темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;
- *3 бали* – здобувач володіє навчальним матеріалом, але не може окреслити деякі аспекти визначеної теми;
- *2 бали* – здобувач був присутній на занятті, але поверхово та невпевнено володіє навчальним матеріалом і не прийняв участь в обговоренні навчальних питань;
- *1 бал* - здобувач був присутній на занятті, але не може окреслити основні аспекти визначеної теми і не прийняв участь в обговоренні навчальних питань;

- *0 балів* – здобувач не був присутній на занятті не знає відповіді на питання пропущеного заняття.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти на практичному занятті (оцінюється від 0 до 4 балів):

- *4 бали* – здобувач був присутній на занятті, вільно володіє навчальним матеріалом, орієнтується в конкретній темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади;

- *3 бали* – здобувач був присутній на занятті, володіє навчальним матеріалом та може окреслити основні аспекти визначеної теми;

- *2 бали* – здобувач був присутній на занятті, але невпевнено володіє навчальним матеріалом та неповно може окреслити деякі аспекти визначеної теми;

- *1 бал* – здобувач був присутній на занятті, але не прийняв участь в відпрацюванні навчальних питань і не може окреслити основні аспекти визначеної теми;

- *0 балів* – здобувач не був присутній на занятті не знає відповіді на питання пропущеного заняття.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і виконується у формі складання тесту в системі OPEN-Test2, під час останнього семінарського або практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється від 0 до 8 балів):

- *8 балів* – вірні відповіді дані на всі запропоновані питання, дотримано всі вимоги до виконання і за виконання тесту отримав оцінку 5;

- *6 балів* – вірні відповіді дані на більшість запропонованих питань, дотримано всі вимоги до виконання і за виконання тесту отримав оцінку 4;

- *4 бали* – вірні відповіді дано на більше ніж 50% запропонованих питань, дотримано всі вимоги до виконання і за виконання тесту отримав оцінку 3;

- *2 бали* - вірні відповіді дано менше, ніж на 50% запропонованих питань, наявні значні помилки і за виконання тесту отримав оцінку 2;

- *0 балів* – не склав тест в системі OPEN-Test2.

Індивідуальні завдання (реферати) є однією з форм роботи здобувачів вищої освіти, яка передбачає створення умов для повної реалізації ними творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань здобувачів – рефератів (оцінюється від 0 до 8 балів):

- *8 балів* – індивідуальне завдання здобувачем виконане в повному обсязі, на основі проведених досліджень та повністю виконані вимоги до його оформлення або він участь у міжнародній науковій конференції, олімпіаді і посів призове місце чи має наукову публікацію;

- *7 балів* - індивідуальне завдання здобувачем виконане в повному обсязі, але допущені незначні помилки;

- *6 балів* – індивідуальне завдання здобувачем виконане в повному обсязі але допущені помилки;

- *5 балів* – обсяг індивідуального завдання, яке виконане здобувачем становить 80% від загального обсягу та допущені незначні помилки;

- 4 бали – обсяг індивідуального завдання, яке виконане здобувачем становить понад 60% від загального обсягу та допущені помилки;
- 3 бали – виконана частина індивідуального завдання складає близько 50% від загального обсягу та допущені суттєві помилки;
- 2 бали – обсяг індивідуального завдання складає лише 30% від загального обсягу та допущені суттєві помилки;
- 0 балів – індивідуальне завдання здобувачем не виконане.

Підсумковий контроль

Критерії оцінювання знань здобувачів на диференційованому заліку:

Підсумковий контроль проводиться на останньому практичному занятті з дисципліни. Оцінка за залік виставляється за результатами накопичення балів за поточний контроль та виконання індивідуального завдання. Здобувачі вищої освіти, які мають незадовільні оцінки за заняття або пропуски занять (не більше 2-х занять) відповідають на додаткові питання по пропущеним або незадовільно оціненим заняттям. Незадовільно оцінені і пропущені заняття (більше 2-х занять) відпрацьовуються здобувачами вищої освіти в часи консультацій викладача. Якщо маються пропущені та незадовільно оцінені заняття (більше 50% занять) здобувачі залік не отримують. Після ліквідації заборгованостей, які маються, здобувачі мають право на отримання заліку. Результати підсумкового контролю доводяться до відома здобувачів вищої освіти викладачем

Політика викладання навчальної дисципліни

Під час навчальних занять здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись певних дисциплінарних правил:

не можна шуміти, відволікатися самому і відволікати інших здобувачів від занять розмовами, іграми й іншими справами, що не стосуються заняття;

- якщо здобувачу вищої освіти необхідно вийти з аудиторії, то він повинен попросити дозволу у викладача, піднявши руку;

- здобувач вищої освіти має право ставити питання викладачу, якщо не зрозумів матеріал під час пояснення;

- здобувач вищої освіти має право в коректній формі обстоювати свій погляд і свої переконання при обговоренні різних спірних і неоднозначних питань;

- тактовною поведінкою створювати сприятливу дієву атмосферу;

- бути уважним, стриманим, зрівноваженим. При бажанні відповісти на поставлене питання слід підняти руку та дочекатися дозволу викладача. Не перебивати викладача, відповідь здобувача вищої освіти, не заважати підказками;

- забороняється користуватися мобільним зв'язком.

Здобувачі вищої освіти, які отримали незадовільні оцінки за заняття або мають пропуски занять (не більше 2-х занять) відповідають на додаткові питання по пропущеним або незадовільно оціненим заняттям. Незадовільно оцінені і пропущені заняття (більше 2-х занять) відпрацьовуються

здобувачами вищої освіти в часи консультацій викладача і якщо заняття не відпрацьовані здобувачі до складання екзамену не допускаються. Після ліквідації заборгованостей, які мають, здобувачі мають право на повторне складання екзамену.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності з боку здобувачів вищої освіти є:

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації (шпаргалки, мікронавушники, пристрої мобільного зв'язку, планшети тощо), крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

*

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література

1. Освітньо-професійна програма «Охорона праці» (2021 рік) за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, спеціальність 263 – Цивільна безпека, галузь знань 26 – Цивільна безпека / URL: http://fteb.nuczu.edu.ua/images/osvitni-programi/2021/263_op_bak_21.pdf.

2. А.А. Баранова, О.П. Шароватова, С.В. Белан, А.І. Морозов. Система управління охороною праці у галузі. Курс лекцій – Харків: НУЦЗУ, 2013 – 248с.

3. Малько О.Д. Використання європейського досвіду для удосконалення управління охороною праці ремонтного підприємства.// Матеріали X - і наукової інтернет-конференції «Реалізація права на працю і безпека людини в сучасних умовах життєдіяльності» Харків, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого 2019 р. – С. 422-426.

4. Малько О.Д., Бульба О.О., Про впровадження ризикоорієнтованого підходу у систему управління охороною праці. Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми надзвичайних ситуацій» Матеріали конференції . Харків, НУЦЗ України, 2020 р. С.383-385.

5. Малько О.Д., Закоморна К.О. Впровадження ризикорієнтованого підходу у систему управління охороною праці на основі міжнародного стандарту ISO 45001:2018. Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми надзвичайних ситуацій» Матеріали конференції . Харків, НУЦЗ України, 2021 р. С.270-272.

Інформаційні ресурси

1. Проект ЄС-МОП. Зміцнення адміністрації праці з метою покращення умов праці і подолання незадекларованої праці. Директиви ЄС та реформування законодавства України з БПП і трудових відносин. Біла книга URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/--ab_admin/documents/projectdocumentation/wcms_724763.pdf

2. Проект ЄС-МОП. На шляху до безпечної, здорової та задекларованої праці в Україні». Безпека і здоров'я на роботі. Матеріал до серії онлайн-тренінгів з міжнародних і європейських стандартів з питань праці. URL: https://www.ilo.org/budapest/what-we-do/projects/declared-work-ukraine/WCMS_742916/lang--uk/index.htm.

3. Проект ЄС-МОП. Зміцнення адміністрації праці з метою покращення умов праці і подолання незадекларованої праці. Національний профіль з безпеки та гігієни праці Україна. URL: [ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---lab_admin/documents/projectdocumentation/wcms_724763.pdf](https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_dialogue/---lab_admin/documents/projectdocumentation/wcms_724763.pdf).

4. В. М. Лук'яненко, І. В. Галич, О. В. Афанасьєва. Інтегровані системи менеджменту. URL: <http://dspace.khntusg.com.ua/handle/123456789/8799>.

5. Розпорядження КМУ від 12 грудня 2018 р. № 989-р Про схвалення Концепції реформування системи управління охороною праці в Україні та затвердження плану заходів щодо її реалізації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2018-%D1%80#Text>.

6. «Системи менеджменту охорони здоров'я і безпеки праці ISO 45001:2018». <https://iso-management.com/wp-content/uploads/2018/04/ISO-45001-2018-perevod-ot-31-03-2018.pdf>.

7. Директива Ради Європи від 12 червня 1989 року «Про запровадження заходів, покликаних заохочувати до покращення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі» 89/391/ЄЕС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b23#Text.

8. Конвенція МОП 1981 року «Про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище» №155. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_050#Text.

Розробник:

доцент кафедри ОП та ТЕБ

Олександр МАЛЬКО